Ügyszám: 564/K/2008-3.

Tisztelt […]!

A légszennyezettségi adatok közzétételével kapcsolatos kérdéseire sorrendben a válaszom a következő:

„1. Közérdekű adatnak számít-e a mindenkori légszennyezettségről szóló adat?”

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 4. pontja szerint *„közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől.”*

Az Avtv. tehát nem az adatfajták, hanem az adatkezelők szerint különböztet: csak a közfeladatot ellátó szervek kezelésében lévő adat minősülhet közérdekű adatnak, hiszen az információszabadság a közszféra átláthatóságáról szól. Az információszabadság (azaz a közérdekű adatok megismeréséhez való jog) nem valamiféle általános tájékozódási jog és nem jelenti a média tájékoztatási kötelezettségét. Nem vitatom az Ön álláspontját, hogy a legfontosabb légszennyezettségi adatokról való tájékoztatás fontos volna. Nincs azonban olyan törvényi előírás, mely az írott vagy az elektronikus sajtót erre kötelezné.

„2. Elegendő információs szabadságot biztosít-e, ha csupán a Környezetvédelmi Minisztérium honlapján hozzák ezeket nyilvánosságra (már amikor éppen üzemelnek ezek a honlapok?)”

Az információszabadság azt jelenti, hogy az állami, önkormányzati és egyéb közfeladatot ellátó szervek kötelesek a kezelésükben lévő közérdekű adatokat kérelemre bárki számára hozzáférhetővé tenni, illetve, hogy a törvényben előírt adatokat külön kérelem nélkül is a honlapjukon közzétenni. Amennyiben a környezeti információkat az erre kötelezett szervek hozzáférhetővé teszi, a honapjukon közzéteszik, úgy nem sérült az információszabadság. Ez nem jelenti azt, hogy további – a sajtón keresztüli – tájékoztatás ne volna indokolt.

„3. Előírható-e, hogy legalább a közszolgálati feladatokat ellátó médiumok közöljék a levegő szennyezettségére vonatkozó adatokat, méghozzá közérthető formában? Kötelezhető-e erre minden hírközlő csatorna, amelyik időjárási előrejelzést is közöl?”

A műsorszolgáltatók kötelezettségeit, a műsorszerkezeti és műsorszolgáltatási követelményeket a rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (médiatörvény) szabályozza. Kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban a műsorszolgáltatás - e törvény keretei között - szabadon gyakorolható, az információk és a vélemények műsorszolgáltatás útján szabadon továbbíthatók, a nyilvános vételre szánt magyarországi és külföldi műsorok szabadon vehetők. A műsorszolgáltató - a törvény keretei között - önállóan határozza meg a műsorszolgáltatás tartalmát, és azért felelősséggel tartozik (3. § (1) bekezdés). A műsorszolgáltatók számára kötelezettségeket csak a médiatörvény írhat elő. Ez a közszolgálati műsorszolgáltatókra is vonatkozik.

„4. Ha nem a médiumok feladata a közzététel, akkor pontosan kié? Pontosan milyen formátumot, pontosságot és gyakoriságot írnak elő a jogszabályok a levegő szennyezettségére vonatkozó adatok közérthető közzétételére?”

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a következőket tartalmazza:

45. § (1) A környezet- és település-egészségügy feladata a környezet egészségkárosító hatásainak vizsgálata és a megelőzés lehetőségeinek feltárása.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenység keretében rendszeresen vizsgálni kell a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek, valamint az ivóvíz, továbbá a kültéri és belső téri levegő szennyezettségét, a

szennyvízelvezetés és a szilárd hulladékok elhelyezésének állapotát, valamint mindezek egészségkárosító tényezőit, a környezeti zaj-, rezgés- és fényártalmakat, a hőmérsékleti és a légnyomás okozta ártalmakat, az ionizáló és nem ionizáló sugárzások mértékét és egészségkárosító hatását.

(3) Ha valamely környezeti tényező szintje meghaladja az egészségügyi határértéket, az érintett területen tartózkodó személyeket erről tájékoztatni kell, az egészségkárosító hatások megelőzéséhez szükséges teendők egyidejű közlésével. A feltárt hiányosság megszüntetésére, illetve az egészségkárosító hatás megelőzésére - a hiányosság jellegétől függően - intézkedni kell."

A levegő szennyezettségével kapcsolatos adatok mérésével és a mért adatok közzétételével kapcsolatos rendelkezéseket a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet tartalmazza. Ennek szövegét megtalálhatja a következő honlapon: http://www.magyarorszag.hu/kereses/jogszabalykereso.

További szabályokat tartalmaz a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet:

2. § A rendelet alkalmazásában

c) tájékoztatási küszöbérték: a légszennyezettségnek egyes légszennyező anyagok tekintetében a lakosság egyes érzékeny (gyermek, időskorú, beteg) csoportjaira megállapított szintje, amelynek túllépése esetén a lakosságot tájékoztatni kell.

4. § (5) Az 1. számú mellékletben felsorolt egyes légszennyező anyagok tájékoztatási és riasztási küszöbértékeit, valamint a nyilvánosság tájékoztatásának szabályait a 3. számú melléklet tartalmazza.

…

(8) A légszennyezettség egészségügyi határértékeinek és egyes légszennyező anyagok tervezési irányértékeinek (1. számú melléklet), valamint a tájékoztatási és riasztási küszöbértékeknek (3. számú melléklet) a felülvizsgálatára a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendeletben foglaltak alapján az érdekelt miniszterek programot készítenek.

3. számú melléklet a 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelethez

Tájékoztatási és riasztási küszöbértékek és a tájékoztatás szabályai

A levegő térfogatot 293 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra át kell számítani.

[CAS szám: Chemical Abstracts Service azonosító száma]

Légszennyező anyag [CAS szám]	*Tájékoztatási küszöbérték [μg/m^3]*	*Riasztási küszöbérték [μg/m^3]*
Kén-dioxid [7446-09-5]	*400*	*500*
Nitrogén-dioxid [10102-44-0]	*350*	*400*
Szén-monoxid [630-08-0]	*20 000*	*30 000*
Kén-dioxid + Szálló por (PM_{10})	*500*	*600*
Ózon [10028-15-6]	*180*	*240*

Megjegyzés:

1. A tájékoztatási küszöbérték három egymást követő óra során észlelt túllépése esetén a lakosságot tájékoztatni kell és a szmogriadó tervben foglaltak szerint kell eljárni. A lakossági tájékoztatást a szmogriadó terv hiánya esetében is meg kell tenni.

2. A lakossági tájékoztatásnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

a) tájékoztatás az észlelt túllépésről

- túllépés helye, az érintett terület,

- a túllépés mértéke (a tájékoztatási vagy a riasztási küszöbértékekhez viszonyítva),

- a túllépés kezdete és várható időtartama,

- a legmagasabb 1 órás és 8 órás átlag koncentráció

megadásával;

b) előrejelzés a következő időszakra (napszakra/napra)

- a várható túllépéssel érintett terület,

- a várható (tájékoztatási vagy riasztási) fokozat,

- a várható változások a szennyezettségi szintben (javulás, stabilizálódás vagy romlás)

megadásával;

c) tájékoztatás az érintett lakosság részére a lehetséges egészségügyi hatásokról és a javasolt teendőkről

- a veszélyeztetett népesség csoportok (pl. óvodás korúak, iskolai tanulók, idősek, betegek),

- a várható tünetek,

- az érintett népesség csoportok számára javasolt elővigyázatossági intézkedések,

- a további információk elérési módjának

megadásával;

d) tájékoztatás a szennyezettség és/vagy az expozíció csökkentése érdekében teendő megelőző beavatkozásról a szennyezettség lehetséges okainak bemutatásával és a kibocsátások csökkentésére vonatkozó ajánlásokkal.

3. A riasztási küszöbérték 3 egymást követő óra során észlelt túllépése esetén kell korlátozó intézkedéseket tenni a szmogriadó tervben foglaltak szerint.

4. Amennyiben a légszennyezettség 72 órán túl meghaladja a tájékoztatási küszöbértéket, akkor a riasztási küszöbértéknek megfelelő korlátozó intézkedéseket kell tenni."

A légszennyezettségi adatokat - miként Ön is utalt erre - a KvVM a honlapján közzéteszi. Itt megtalálható minden olyan légszennyezettségi adat, amelyet un. monitor mér. Ezen az oldalon az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) monitorjainak adatai is megtalálhatók.

Az OMSZ tájékoztatása szerint a honlapjunkon havi rendszerességgel közzéteszik a háttér-szennyezettségi adataikat. Itt a monitorjaik által mért adatok mellett a laboratóriumi elemzés után képződött adatok is megtalálhatók. A minták analízise, az adatok feldolgozása kb. 1.5 hónapot vesz igénybe, ezért készül el a Levegőkörnyezeti tájékoztató 1.5 hónap csúszással. (http://www.met.hu/omsz.php?almenu_id=atmenv&mpx=0&pid=levegokornyezet&pri=0)

Az OMSZ-nál elindult egy új információs oldal fejlesztése, melynek célja Budapest levegőminőségének értékelése szmogriadó szempontjából.

(http://www.met.hu/omsz.php?almenu_id=atmenv&mpx=0&pid=levegominoseg&pri=0)

Budapest, 2008. augusztus 28.

Üdvözlettel,

az adatvédelmi biztos jogkörében eljárva:

Dr. Szabó Máté

az állampolgári jogok országgyűlési biztosa